

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO
URAD RS ZA INTELEKTUALNO LASTNINO

Kotnikova 6, 1000 Ljubljana

T: 01 620 31 00
F: 01 620 31 11
E: sipo@uil-sipo.si
www.uil-sipo.si

SPOROČILO ZA JAVNOST

Številka: 091-1/2013-1
Datum: 01.07.2013

Diplomatska konferenca WIPO v Marakešu se je uspešno zaključila s sprejetjem besedila mednarodne pogodbe o olajšanem dostopu do književnih del za osebe s težavami z branjem.

Marakeš, 28. junij 2013

180 držav, med njimi tudi Republika Slovenija, je podpisalo zaključni akt diplomatske konference o mednarodnem aktu o omejitvah in izjemah za osebe s težavami z branjem, ki je potekala med 17. in 28. junijem pod okriljem Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (WIPO) v Maroku.

Marakeška pogodba o olajšanem dostopu do književnih del za slepe, slabovidne ali osebe z drugimi težavami z branjem (v nadaljevanju Marakeška pogodba) je prva mednarodna pogodba, ki zadeva omejitve in izjeme avtorske in sorodnih pravic.

Na svetu naj bi bilo med 300 do 400 milijonov oseb s težavami z branjem, večinoma v manj razvitih državah, zato je **na afriški celini sprejet dogovor velik multilateralen dosežek in resničen mejnik v spirali ravnotežja med učinkovitim varovanjem avtorskih del ter nediskriminatornim dostopom do znanja in razvoja, kot ga narekuje univerzalnost človekovih pravic** v času, ko se svet sooča z vedno bolj izrazitimi zahtevami na področju avtorskih pravic tako s strani imetnikov kot uporabnikov.

Marakeška pogodba **slepim, slabovidnim in osebam z drugimi težavami z branjem brez predhodnega dovoljenja imetnikov avtorskih pravic** prek pooblaščenih subjektov **omogoča dostop do prilagojenih formatov**, s katerimi lahko upravičenci dostopajo do književnih del (Braille, velika pisava, zvočne knjige).

Pooblaščenim subjektom **je odobrena izjema do pravice reproduciranja, distribuiranja in dajanja na voljo javnosti** književnih del, **še posebej v primerih, ko ta dela niso v dostopni obliki razpoložljiva na trgu**. Delo v dostopni obliki **lahko tudi izvozijo pooblaščenemu subjektu ali neposredno upravičeni osebi** v drugi državi pogodbenici, ta pa ga lahko prav tako brez dovoljenja avtorja ali založnika distribuira upravičenim osebam. Ali bo takšno reproduciranje in distribuiranje podvrženo plačevanju avtorskih pravic, bo stvar nacionalnih zakonodaj.

Podpis zaključnega akta s strani Republike Slovenije ni pravno zavezujoč, določa pa, da je bila Republika Slovenija med sodelujočimi državami, ki so dosegle dogovor o mednarodnem aktu na konferenci. Pogodba bo na voljo za podpis leto dni po zaključku konference na sedežu WIPO v Ženevi in bo stopila v veljavo, ko jo bo ratificiralo dvajset držav podpisnic. Zaključni akt in pogodbo je na dan sprejema podpisalo 50 držav, sam zaključni akt pa 180 držav.

Pogodba ne odpravlja obstoječih obveznosti in ne vpliva na pravice, ki jih imajo pogodbenice druga do druge po kateri koli drugi mednarodni pogodbi (Bernski konvenciji, sporazumu TRIPS in Pogodbi WIPO o avtorski pravici).

- Več o konferenci na <http://www.wipo.int/dc2013/en/>
- Marakeška pogodba – končna verzija besedila (http://www.wipo.int/meetings/en/doc_details.jsp?doc_id=241683)